

Coimisiún na Scrúduithe Stáit

SCRÚDÚ AN TEASTAIS SHÓISEARAIGH, 2003

MATAMAITIC – ARDLEIBHÉAL

PÁIPÉAR 2 (300 marc)

DÉ LUAIN, 9 MEITHEAMH – MAIDIN, 9:30 go dtí 12:00

Freagair **GACH** ceist.

Gabhann 50 marc le gach ceist.

Féadfar grafpháipéar a fháil ón bhfeitheoir.

Cuireann an tsiombail ~~€~~ in iúl go mba chóir duit obair thacaíochta a thaispeáint chun
lánmharcanna a ghnóthú.

---

1. (a) ✍ Is é 4 cm airde cheartingearach dhlúthchóin. Tá ga a bhoinn cothrom le 3 cm. Faigh, i dtéarmaí π , toirt an chóin.

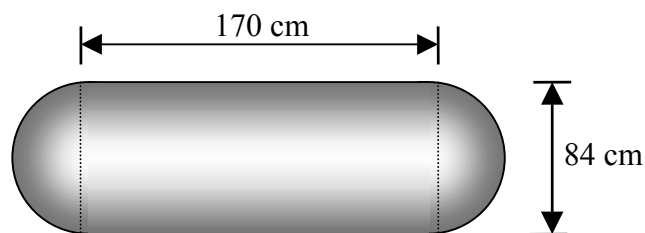
(b) Tá fad 12 cm agus leithead 5 cm i mbloc dronuilleogach miotail. Is é 90 cm^3 toirt an bhloic.

(i) ✍ Faigh, i cm, airde an bhloic.

(ii) ✍ Faigh, i cm^2 , achar dhromchla an bhloic.

(iii) ✍ Tá mais de 8.4 g ag gach cm^3 den mhiotal. Is é 113.4 kg an mhais iomlán de líon áirithe de na bloic mhiotail sin. Cé mhéad bloc atá ann?

(c)

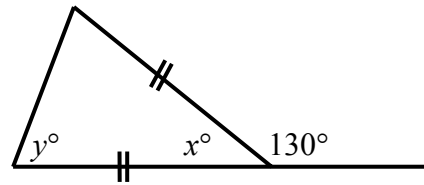

Is é atá i gcapsúl ná cuid shorcóireach i lár baill mar aon le dhá fhoirceann leathsféaracha. Is é 170 cm an fad atá sa chuid shorcóireach agus 84 cm an trastomhas.

(i) ✍ Faigh, i cm^2 , achar dhromchla an chapsúil. Bíodh do fhreagra ceart go dtí dhá fhiigiúr bhunúsacha.

(ii) ✍ Faigh toirt an chapsúil. Bíodh do fhreagra i m^3 , ceart go dtí dhá ionad de dheachúlacha.

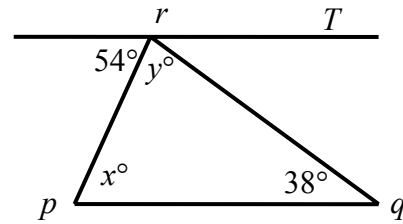
2. (a) Ríomh luach x agus luach y mar atá sa léaráid.

- (b) Dhá phointe iad $a(2, 3)$ agus $b(5, -1)$.
Mapálann an t-aistriú $\vec{ab}$ an pointe $p(6, 7)$ ar an bpointe q .
- (i) ✍ Faigh comhordanáidí q .
- (ii) ✍ Fíoraigh $|ab| = |pq|$.
- (c) Is é L an líne $x - 2y - 3 = 0$.
- (i) ✍ Faigh fána L .
- (ii) ✍ Faigh cothromóid na líne K a ghabhann trí $(-2, 5)$ agus atá ingearach le L .
- (iii) ✍ Faigh comhordanáidí phointe trasnaithe L agus K .
- (iv) ✍ Uaidh sin, nó i slí eile, faigh comhordanáidí íomhá $(-2, 5)$ faoin tsiméadracht aiseach i L .

3. (a) Gabhann an líne T trí r agus tá sí comhthreomhar le pq .

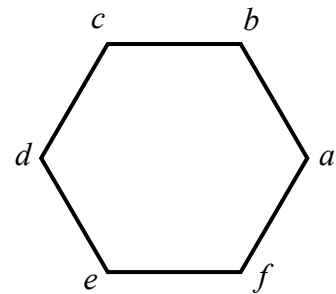
Ríomh luach x agus luach y mar atá sa léaráid.

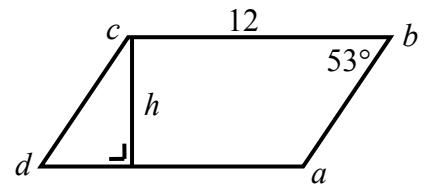
- (b) (i) Tóg triantán xyz ina bhfuil $|xy| = 10$ cm, $|yz| = 7$ cm agus $|xz| = 5$ cm.
- (ii) ✍ Cruthaigh gurb ionann tomhas do uillinn sheachtrach triantáin agus do shuim tomhas an dá uillinn inmheánacha urchomhaireacha.

- (c) Léirítear heicseagán rialta sa léaráid. (Tá sé shlios chothroma agus sé uillinn chothroma ag heicseagán rialta.)

- (i) Cé mhéad ais siméadrachta atá ag an heicseagán?
- (ii) Déan cóip den léaráid i do fhreagarleabhar agus línigh na haiseanna siméadrachta sa chóip.
- (iii) Trasnaíonn $[ad]$ agus $[cf]$ a chéile ag o .
Cad é tomhas na huillinne rothlaithe, thart timpeall o , a mhapálann a ar c ?
- (iv) Luaigh inmhapa amháin a mhapálann $[af]$ ar $[cd]$.

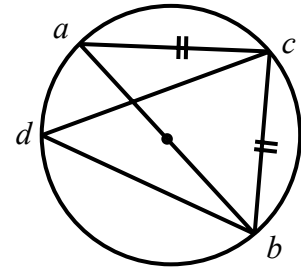
4. (a) Sa chomhthreomharán $abcd$, tá $|\angle abc| = 53^\circ$ agus $|bc| = 12$ cm.

- (i) Faigh $|\angle bcd|$.
- (ii) ✎ Faigh an airde ingearach, h , má thugtar 90 cm^2 mar achar $abcd$.

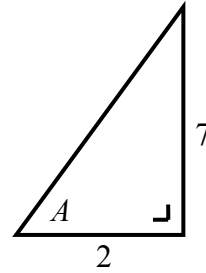
- (b) ✎ Más ionann fad do dhá shlios triantáin, cruthaigh gurb ionann tomhas don dá uillinn os comhair an dá shlios sin.

- (c) Pointí ar an gciorcail iad a, d, b, c , mar a thaispeántar. Trastomhas den chiorcal is ea $[ab]$. Tá $|ac| = |cb|$ agus $|ab| = 12$ cm.

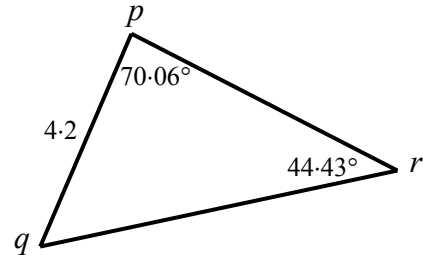

- (i) ✎ Scríobh síos $|\angle bca|$, agus bíodh fáth le do fhreagra.
- (ii) ✎ Faigh $|\angle cdb|$.
- (iii) ✎ Faigh $|bc|$.
- (iv) ✎ Faigh achar an Δabc .

5. (a) ✍️ Bain úsáid as an bhfaisnéis sa léaráid chun $\sin A$ agus $\cos A$ a fháil. Bíodh do fhreagraí i bhfoirm shurdaí.

- (b) Sa triantán pqr , tá $|pq| = 4.2$ cm, $|\angle rpq| = 70.06^\circ$ agus $|\angle qrp| = 44.43^\circ$.

- (i) ✍️ Faigh $|qr|$, agus bíodh do fhreagra ceart go dtí dhá ionad de dheachúlacha.

- (ii) ✍️ Uaidh sin, nó i slí eile, faigh achar Δpqr .

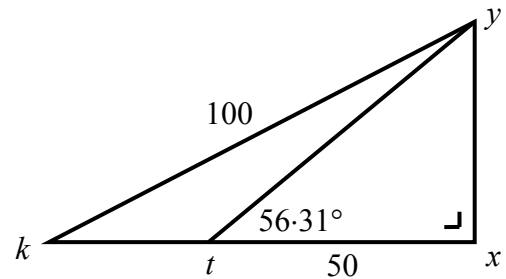
Bíodh do fhreagra ceart go dtí dhá ionad de dheachúlacha.

- (c) Seasann crann ceartingearach $[xy]$ ar thalamh leibhéalta. Síneann sreang dhíreach ó y , barr an chrainn, chomh fada le t , pointe ar an talamh. Tá t 50 m ó x , bun an chrainn.

- (i) ✍️ Má tá $|\angle ytx| = 56.31^\circ$, faigh $|xy|$, airde an chrainn.

- (ii) ✍️ Síneann sreang dhíreach eile ó y chomh fada le k , pointe eile ar an talamh.

Más 100 m fad na sreinge seo, faigh $|\angle ykx|$, ceart go dtí an chéim is gaire.

6. (a) (i) ✍ Taispeáin gurb é 13 meán na n-uimhreacha 6, 11, 15, 16, 17.
- (ii) ✍ Is é 14 meán na n-uimhreacha 6, 11, 15, 16, 17, x .
Faigh luach x .

- (b) Rinneadh an fad ama a thóg sé chun gach logáil-ann don idirlíon i leabharlann phoiblí a thairfeadh thar thréimhse ar leith.

Tá achoimre de na torthaí ar fáil sa tábla a leanas:

Am i nóiméid	0 – 3	3 – 6	6 – 9	9 – 15	15 – 21	21 – 30
Líon na logálacha-ann	3	5	9	20	21	12

[A nótaíl: Ciallaíonn 3 – 6 go bhfuil 3 nóiméad nó níos mó san áireamh ach nach bhfuil 6 nóiméad san áireamh, etc.]

- (i) Línigh histegram chun na sonraí sin a léiriú.
- (ii) ✍ Cén líon iomlán de logálacha-ann a rinneadh?
- (iii) ✍ Cén rang-eatramh ina luíonn an t-airmheán ama?
- (c) (i) Déan cóip den tábla minicíochta carnaí a leanas i do fhreagarleabhar agus bain feidhm as an tábla i gcuid (b) chun é a chomhlánú.

Am i nóiméid	< 3	< 6	< 9	< 15	< 21	< 30
Líon na logálacha-ann						

- (ii) Tóg an rinnstua ar ghrafpháipéar.
Bain feidhm as do ghráf chun meastachán a dhéanamh:
- (iii) ✍ ar an airmheán
- (iv) ✍ ar an líon logálacha-ann a lean níos faide ná 10 nóiméad.